

سرمقاله

پاییز ملت‌هب بازارهای مالی ایران

• ادامه از صفحه یک

... نتیجه‌انباشت چندین عامل ساختاری و کوتاه‌مدت است که در کنار یکدیگر محیط اقتصادی را در وضعیت پر تنش قرار داده‌اند. برای فهم این رشد شدید، باید مجموعه‌ای از متغیرهای داخلی، جهانی و رفتاری را به‌صورت هم‌زمان بررسی کرد. نخستین و مهم‌ترین عامل، افزایش نرخ دلار در بازار آزاد بود. نرخ ارز در ایران به دلیل نقش محوری در قیمت‌گذاری اغلب کالاها و دارایی‌ها، بیشترین اثر را بر تورم انتظاری دارد. در ماه‌های اخیر کاهش عرضه ارز، محدود شدن دسترسی به منابع ارزی و فاصله گرفتن بازار از سیاست‌تثبیت نرخ، موجب شد دلار پله‌پله وارد مسیر صعودی شود. هرچه شکاف بین نرخ‌های مختلف کمتر شد و بازار نسبت به آینده سیاست ارزی اطمینان خود را از دست داد، سرعت رشد دلار بیشتر شد. این تغییرات دقیقاً همان چیزی است که در آذرماه به‌صورت یک جهش قابل مشاهده بروز کرد. هنگامی که بازار احساس می‌کند سیاست‌گذار توان یا اراده کنترل نرخ را ندارد، سرمایه‌گذاران پیش‌دستانه وارد بازار می‌شوند و همین امر نرخ را به‌سمت سطوح بالاتر هل می‌دهد. فشار ارزی در شرایطی رخ داد که دولت با چالش کسری بودجه و رشد نقدینگی نیز روبه‌رو بود. افزایش پایه پولی در ماه‌های گذشته، به‌ویژه از کانال رشد بانک‌ها و هزینه‌های بودجه‌ای، ظرفیت ریبال برای کاهش ارزش را بالا برده‌است. در اقتصادی که سرعت خلق نقدینگی همچنان بسیار بالاست، حفظ ارزش پول ملی دشوار می‌شود و مردم به سمت دارایی‌هایی می‌روند که قابلیت حفظ ارزش داشته باشد. طلا، دلار و سکه و دلار سه مقصد اصلی چنین رفتاری‌اند. این رفتارها تنها جنبه روانی ندارند؛ بلکه واکنشی منطقی به وضعیت اقتصاد کلان محسوب می‌شوند. هنگامی که انتظارات تورمی بالا می‌رود و آینده نرخ ارز نامبهم می‌شود، نگهداری ریال مخاطره‌آمیز تلقی می‌گردد. از سوی دیگر، عوامل جهانی نیز به‌شدت بر طلا اثر گذاشتند. رشد انس جهانی طلا در پاییز، که بخشی از آن ناشی از کاهش احتمال ادامه سیاست انقباضی در آمریکا و بخشی دیگر ناشی از افزایش نااطمینانی‌های ژئوپلیتیکی در سطح بین‌المللی بود، سبب شد قیمت جهانی طلا وارد فاز تقویتی جدیدی شود. کاهش ارزش دلار جهانی، نگرانی در برابر رکودهای احتمالی و رفتار سرمایه‌گذاران بین‌المللی نیز تقاضا برای طلا را تقویت کرد. ایران به دلیل ماهیت ارزی قیمت‌گذاری طلا، اثر این افزایش جهانی را به‌صورت مضاعف تجربه کرد؛ یعنی نرخ ارز بالا رفت و هم قیمت جهانی طلا افزایش یافت، که این دو عامل در کنار هم باعث شدند قیمت داخلی طلا با شیب قابل توجهی بالا برود. بُعد دیگر تحولات اخیر مربوط به افزایش نااطمینانی‌های سیاسی و ژئوپلیتیکی در داخل و منطقه است. هر بار که تنش‌های سیاسی یا امنیتی افزایش پیدا می‌کند، بازار ارز و طلا واکنش سریع نشان می‌دهد. افزایش تقاضای احتیاطی، جابه‌جایی نقدینگی به سمت دارایی‌های امن و حتی خریدهای هیجانی، به‌ویژه در بازارهایی که عمق کمی دارند، قیمت‌ها را بالا می‌برد. آذرماه امسال نیز از این قاعده مستثنی نبود. افزایش سطح تنش‌ها و نبود چشم‌انداز روشن در روابط اقتصادی و سیاسی با کشورهای مهم، فضای ذهنی بازار را به سمت سناریوهای پریسک سوق داد و همین امر انتظارات تورمی را تشدید کرد. در کنار عوامل ساختاری و رفتاری فصلی و تقاضای پایان سال میلادی نیز نقش ویژه‌ای در رشد نرخ ارز داشتند. در آذرماه معمولاً نیاز واردکنندگان به ارز بیشتر می‌شود، تسویه‌حساب‌های تجاری سرعت می‌گیرد و حواله‌های ارزی حجم بالاتری پیدا می‌کنند. این افزایش تقاضای فصلی که هر سال دیده می‌شود، امسال با شرایط خاص بازار هم‌زمان شد و اثر آن چند برابر گردید. زمانی که عرضه ارز محدودتر از حد انتظار باشد، تقاضا افزایش پیدا کند، نتیجه‌چیزی جز جهش قیمت نیست. این الگوی فصلی یکی از عوامل کمتر دیده‌شده اما بسیار مؤثر در موج افزایشی اخیر بود. در سطح خرد، رفتار سرمایه‌گذاران و مردم نیز نقش مهمی داشت. هجوم به بازار طلا و سکه در واکنش به افزایش قیمت‌ها سرعت بیشتری گرفت. هنگامی که طلا روند صعودی به خود می‌گیرد، اختلاف بازارزش ذاتی‌اش کم می‌شود یا حتی به حباب مثبت محدود می‌رسد، تقاضا بیشتر می‌شود. در هفته‌های اخیر حتی با وجود افزایش قیمت طلا، حباب‌سکه کاهش یافته و همین کاهش حباب به‌نوعی سیگنال خرید برای بازار ایجاد کرده است. از سوی دیگر، صندوق‌های طلا در بورس نیز شاهد افزایش ورود نقدینگی بودند که نشان از حرکت سرمایه‌ها به سمت دارایی‌های امن دارد. در نتیجه هم‌افزایی این عوامل، طلا و دلار وارد جهش چشم‌انداز شدند. نرخ دلار از مرزهای روانی عبور کرد و در محدوده‌های جدیدی تثبیت شد. طلا نیز با سرعتی فراتر از انتظارات سنتی بازار رشد کرد و در مواردی رکوردهای تاریخی خود را شکست. ورود طلای ۱۸ عیار به محدوده‌های بالای ۱۱ تا ۱۲ میلیون تومان و ثبت قیمت‌های سنگین‌تر برای انواع سکه نشان داد که بازار در مرحله جدیدی از قیمت‌گذاری قرار گرفته است. در چنین شرایطی، سناریوهای متفاوتی را برای آینده ترسیم می‌گردد. اگر روند فعلی در نرخ ارز ادامه پیدا کند و سیاست‌گذار ابزار مؤثری برای مدیریت انتظارات نداشته باشد، موج تورمی جدیدی در بازار طلا نیز ادامه خواهد یافت. اما اگر در ماه‌های پیش‌رو سیگنال‌هایی از افزایش عرضه ارز، بهبود روابط خارجی، یا تعدیل سیاست‌های پولی دیده شود، رشد نرخ‌ها می‌تواند به تعادل برسد یا حتی در کوتاه‌مدت اصلاح شود. با این حال، با در نظر گرفتن مجموعه عوامل ساختاری شامل نقدینگی بالا، کسری بودجه پایدار، فشارهای خارجی و نااطمینانی سیاسی، به نظر می‌رسد طلا و دلار همچنان در سطح‌های بالاتری نسبت به سال گذشته باقی بمانند و نوسانات آن‌ها ادامه پیدا کند. آنچه مسلم است این که بازارهای ارز و طلا در ایران بازتاب‌دهنده شرایط اقتصاد کلان‌اند. هر چاکه چشم‌انداز اقتصادی مبهم‌تر می‌شود، این بازارها احساس‌تر عمل می‌کنند. رشد آذرماه، نتیجه طبیعی چنین فضای نااطمینانی است. مادمای که ریشه‌های این نااطمینانی حل نشده باقی بمانند، بازار ارز و طلا همچنان استعداد شکل‌گیری موج‌های جدید قیمت را خواهند داشت. از این رو، داده‌های اقتصادی یا تأکید می‌کنند که کنترل مقطعی نرخ ارز یا مداخله‌های کوتاه‌مدت در بازار طلا بدون اصلاحات ساختاری، تنها تأخیرکننده موج‌های بعدی است و توان جلوگیری از آنها را ندارد.ص

آغاز با زسی از مشکلات کیفی هواپیمای پر فروش ایرباس

مهندسان ایرباس در حالی که برای بازرسی صدها جت پرتی یافتن ایراد در بدنه هواپیما آماده می‌شوند، نقص‌هایی را در مجموعه وسیع‌تری از پتل‌های بدنه «ای ۳۲۰» پیدا کرده‌اند.به گزارش ایسنا، تعداد کل هواپیماهایی که به دلیل مشکلات کیفی شناسایی شده‌در پتل‌های فلزی جلوی برخی از هواپیماهایناپه‌به‌بازرسی دارند، ۶۲۸ فروند بوده‌است و ۱۶۸ فروند که در حال حاضر در حال سرویس هستند را شامل می‌شود. این رقم همچنین شامل ۲۳۵ فروند در خطوط مونتاژ است که منابع صنعتی گفته‌اند حدود ۱۰۰ فروند از آنها برای تحویل در سال جاری اختصاص داده شده‌است و ۲۱۵ فروند دیگر در مرحله اولیه تولید به نام مونتاژ قطعات اصلی هستند.همچنین معلوم شده است که برخی از پتل‌های عقب و سایر قسمت‌های جت دارای مشکلات ضخامت مشابهی هستند، اما هیچ کدام در هواپیماهایی که در حال حاضر در حال سرویس هستند، وجود ندارند.سختگوی ایرباس گفت: ما تأیید می‌کنیم که هواپیماهایی که به طور بالقوه تحت تأثیر این مشکل قرار می‌گیرند، هم در حال تولید و هم در حال سرویس هستند.آمار دقیق که پیش از این توسط بلومبرگ گزارش شده بود، به تعداد جت‌هایی که باید بازرسی شوند اشاره دارد و دستورالعمل‌هایی برای صدور به شرکت‌های هواپیمایی در روزهای آینده ارائه خواهد شد.

گروه زیربنایی پس از چندین سال حرف و حدیث و اما و اگر درباره لزوم افزایش هزینه‌های ارتباطی، سرانجام مراجع مربوطه اصلاح ۲۰ درصدی تعرفه‌های خدمات اینترنت را تصویب کردند؛ تصمیمی که در جهت پاسخ به درخواست‌های مکرر اپراتورها برای منطقی‌سازی قیمت‌ها در بخش ارتباطات انجام شد. اما این اصلاح قیمت که طبق اعلام برای تسکین شرایط اپراتورها، انجام شده، اکنون پرسش‌هایی را از جمله اینکه چه تأثیری بر کیفیت خدمات و سرعت اینترنت خواهد داشت مطرح کرده‌است. به گزارش ایسنا، پس از سه سال که تغییری در قیمت خدمات اینترنتی نداشتیم، افزایش تعرفه اینترنت به عنوان اقدامی برای ادامه فعالیت پایدار اپراتورها مطرح و اجرایی شده‌است. اپراتورهای ارتباطی می‌گویند در سال‌های اخیر با هزینه‌های رو به رشد نگهداری و توسعه شبکه مواجه بوده‌اند که با درآمد ثابت آنها همخوانی نداشته‌و از این رو اصلاح تعرفه‌ها به عنوان راهی برای احیای توان سرمایه‌گذاری و جلوگیری از افت کیفیت خدمات مورد توجه و تقاضا قرار گرفت. طرح اصلاح تعرفه‌های اینترنت از سال ۱۳۹۶ تاکنون بارها از سوی اپراتورهای ارتباطی و مسئولان جهت تعیین و تکلیف روی میز قرار گرفته بود. اپراتورها تأکید می‌کردند در طول ۱۰ سال اخیر تلاش جدی برای توسعه شبکه به خصوص نسل چهارم و پنجم انجام شده اما با گذشت زمان و افزایش تقاضا و استفاده زیرساخت‌های ارتباطی ظرفیت پر شد و ضرورت توسعه و سرمایه‌گذاری را دو چندان کرده‌است. در واقع نیازهایش از گذشته شده و هزینه‌ها به شدت افزایش پیدا کرده و طبیعتاً وقتی درآمد ثابت بماند یا حتی کاهش پیدا کند، توسعه مشکل پیدا می‌کند، در حالی که حوزه ارتباطات باید مسیر تخصصی خود را طی کند و وضعیت ارتباطات از چیزی که هر روز کیفیتش کاهش پیدا می‌کند، تغییر نکند. در نهایت پس از ۶ سال، یعنی دی ماه سال ۱۴۰۲ با وجود اما و آگرهای مطرح شده و علی‌رغم اعلام مسئولان وقت مبنی بر اینکه فلات افزایش تعرفه‌ها در دستور کار قرار ندارد یا تصمیمی برای افزایش قیمت در نظر گرفته نشده‌است، نامهای توسع برخی رسانه‌ها منتشر شد که حاکی از آن بود که اپراتورهای ارائه دهنده اینترنت خواستار افزایش صددرصدی تعرفه برای بسته‌های دیتای همراه بالاتر از دو گیگابیت شدند. در نامه مذکور گفته شده بود به رغم افزایش شدید هزینه‌های ناظر به ارائه خدمات ارتباطی، ناشی از افزایش شدید نرخ ارز و تورم بسیار بالا و با عنایت به اینکه عمده هزینه‌های اپراتورها ارزی

می‌باشد، تثبیت تعرفه خدمات اپراتورها طی ۵ سال در گذشته منجر به کاهش شدید قدرت سرمایه‌گذاری اپراتورها و مانع توسعه تکنولوژی‌های جدید ارتباطی اعم از ثابت و موبایل شده‌است. در آن زمان اپراتورها با پذیرش شرایطی از جمله افزایش سایت‌های نسل پنجم به ۱۰ درصد تا پایان سال ۱۴۰۳، افزایش پوشش نسل چهارم در کشور به ۹۶ درصد تا پایان سال ۱۴۰۳ و افزایش ۳۰ درصدی میانگین سرعت اینترنت تا خرداد ماه سال گذشته، نزدیک به ۳۴ درصد تعرفه‌ها را افزایش دادند. کارشناسان بر این باور بودند سرمایه‌گذاری‌ها در حوزه ارتباطات ناکافی بوده و نیازمند اصلاح مدل کسب و کار است اما در شرایطی که افزایش قیمت ۳۴ درصدی اعمال شد، این سوال و ابهام را ایجاد کرد که با گذشت سه سال از این اقدامات اینترنت تا خرداد ماه سال گذشته، نزدیک به ۳۴ درصد افزایش تعرفه در افکار عمومی را با مانع جدی مواجه می‌کند. علی‌رغم افزایش هزینه سبد خانوار در همه خدمات و کالاها، سیاست سرکوب تعرفه‌ی اینترنت در سال‌های اخیر یکی از اصلی‌ترین دلایل بهم خوردن توازن میزان مصرف و کیفیت شبکه در کشور است. بنابراین با توجه به فراگیری استفاده از اینترنت در زندگی روزمره مردم، توجه به معیشت و عدم تحمیل هزینه‌های نامتعارف به آنها می‌ای هر گونه تصمیم‌گیری در این رابطه خواهد بود. تا اینکه پیرو درخواست اپراتورها در اردیبهشت‌است برای بازنگری قیمت بسته‌های اینترنت، مراجع تصمیم‌گیر با افزایش ۲۰ درصدی تعرفه بسته‌های

درخواست افزایش ۷۵درصدی منتشر شد که مخالفت‌ها و نقدهای بسیاری را به همراه داشت. به گونه‌ای که حمید فتاحی- رئیس سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی- در آن زمان اعلام کرد هر گونه افزایش خودسرانه تعرفه بدون طی روال قانونی مصوبات کمیسیون تنظیم مقررات قلمداد می‌رفته نیست و با متخلفین برخورد عبرت‌آموز خواهد شد. وی معتقد بود در حال حاضر کیفیت پایین اینترنت موجب نارضایتی در بخش قابل توجهی از کاربران شده است که این موضوع، پذیرش افزایش تعرفه در افکار عمومی را با مانع جدی مواجه می‌کند. علی‌رغم افزایش هزینه سبد خانوار در همه خدمات و کالاها، سیاست سرکوب تعرفه‌ی اینترنت در سال‌های اخیر یکی از اصلی‌ترین دلایل بهم خوردن توازن میزان مصرف و کیفیت شبکه در کشور است. بنابراین با توجه به فراگیری استفاده از اینترنت در زندگی روزمره مردم، توجه به معیشت و عدم تحمیل هزینه‌های نامتعارف به آنها می‌ای هر گونه تصمیم‌گیری در این رابطه خواهد بود. تا اینکه پیرو درخواست اپراتورها در اردیبهشت‌است برای بازنگری قیمت بسته‌های اینترنت، مراجع تصمیم‌گیر با افزایش ۲۰ درصدی تعرفه بسته‌های

ضرورت تعریف استراتژی‌های جدید در حوزه نفت و گاز

موقعیت جغرافیایی ممتاز خود، می‌تواند نقش کلیدی در تأمین انرژی جهانی ایفا کند. اما برای این کار، ایران باید دیپلماسی انرژی جدیدی تعریف کند و قوانین سرمایه‌گذاری شفاف و جذابی را برای شرکت‌های بین‌المللی ارائه دهد. همچنین شفاف‌سازی اقتصاد خرد و کلان و استفاده از فناوری‌های نوین در صنعت نفت و گاز ضروری است. خاقانی در پیش‌بینی آینده ایران در حوزه انرژی در دریای خزر تصریح کرد: اگر ایران بتواند برنامه‌ریزی بلندمدت و شفاف‌ی را در پیش گیرد و با کشورهای منطقه و شرکتهای بین‌المللی همکاری کند، می‌تواند دوباره به یکی از بازیگران اصلی در حوزه انرژی در این حوزه تبدیل شود. اما این امر نیازمند تعریف استراتژی‌های جدید و اجرای پروژه‌های بزرگ در حوزه نفت و گاز است. ایسرا ن باید از فرصت‌های موجود استفاده کند و با تقویت زیرساخت‌ها و جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی، موقعیت خود را به عنوان تأمین‌کننده انرژی قابل اعتماد در صحنه جهانی تثبیت کند.

ارزی و رشد قیمت مواد اولیه بر این مشکلات افزوده است و فشار اقتصادی هر روز سنگین‌تر می‌شود.

چشم‌انداز نگران‌کننده

این کارشناس هشدار داد: در صورتی که سیاست‌های حمایتی مؤثر برای کنترل قیمت کالا‌های اساسی و تقویت قدرت خرید کارگران اتخاذ نشود، روند فقر تغذیه‌ای در این گروه اجتماعی تداوم خواهد یافت. تضعیف تغذیه، مستقیماً بر سلامت و بهره‌وری نیروی کار اثرگذار است و در درازمدت می‌تواند به بحران اجتماعی تبدیل شود. فتاحی گفت: امروز کارگران دیگر به دنبال رفاه نیستند؛ آن‌ها فقط در تلاش‌اند شکم خانواده خود را سیر کنند. سبد معیشت کارگری در برابر موج تورم، کوچک‌تر از همیشه شده و امنیت غذایی یکی از اصلی‌ترین دغدغه‌های این قشر زحمت‌کش محسوب می‌شود.

«فلاتینو» تا زمان تسویه کامل بدهی مسافران حق ایجاد تعهد جدید ندارد

معاون هوانوردی سازمان هواپیمایی کشوری گفت: تعلیق به معنای تعطیلی فلاتینو نیست، شرکت تا زمان تسویه کامل بدهی مسافران حق ایجاد تعهد جدید ندارد و سازمان به صورت مستمر پیگیر حقوق مردم است. حمیدرضا صانعی معاون هوانوردی و امور بین‌الملل سازمان هواپیمایی کشوری در گفتگو با مهر با اشاره به آخرین وضعیت تعلیق پروانه فعالیت شرکت خدمات مسافرت هوایی «فلاتینو» و بررسی وضعیت بلیت‌های فروخته‌شده این شرکت، گفت: ما علاوه بر

دغدغه درباره احتمال بروز تخلفات، نگرانی جدی نسبت به تداوم حیات اقتصادی

این مجموعه‌ها نیز داریم. وی افزود: به هر حال یک استارت‌آپ مرتبط با صنعت هوانوردی وقتی به چنین وضعیتی دچار می‌شود، باید بتواند از بحران عبور کند و این موضوع برای ما از دو جهت ایجاد نارضایتی و نگرانی می‌کند؛ هم از سمت مردم و هم از جهت مدیریت بازار حمل‌ونقل هوایی. صانعی بیان کرد: تعلیق یک شرکت به معنای تعطیلی آن نیست. تعلیق یکی از ابزارهای نظارتی سازمان هواپیمایی کشوری است که با استفاده از آن اطمینان پیدا می‌کنیم تعهدات جدید برای شرکت ایجاد نشود و این مجموعه درگیر فروش و ایجاد مسئولیت تازه نگردد. در مقابل، شرکت باید با منابع موجود خود نسبت به جبران تعهدات گذشته اقدام کند.

زیر ساخت و کیفیت اینترنت تقویت می‌شود؟

افزایش تعرفه برای ادامه فعالیت پایدار اپراتورها

اینترنت در این مرحله، موافقت کردند و سرانجام دو اپراتور تلفن همراه با مبادا روز شششنبه ۱۱ آذرماه جاری، در اطلاعیه‌ای ضمن اعلام همراهی و درک شرایط اقتصادی و حساسیت مشترکان به افزایش قیمت‌ها، این اصلاح حداقلی تعرفه را با هدف تعویق بحران ناترازی صنعت فاوا، حفظ حداقل کیفی و امکان پاسخگویی به تقاضای روزافزون اعلام و اعمال کردند. بنابر این اصلاح تعرفه تمامی بسته‌های اینترنت همراه و TD-LTE- حداکثر ۲۰ درصد افزایش، آغاز و تأکید شد در کانال‌های مختلف فروش، به تدریج اعمال می‌شود. در این راستا سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی در اطلاعیه‌ای اعلام کرد: در پی درخواست‌های مکرر اپراتورهای ارتباطی جهت افزایش تعرفه اینترنت در طی یک سال گذشته، جلسات متعدد کارشناسی در این خصوص در رگولاتوری شده و با توجه به مستندات فنی و اقتصادی ارائه شده توسط اپراتورها، مبنی بر افزایش چندبرابری هزینه‌های توسعه زیرساخت، هزینه خریدهای ارزی و نیروی انسانی در طول ۳ سال گذشته از یک سو و همچنین اهمیت توجه به وضعیت اقتصادی و معیشت کاربران و وضعیت کیفیت شبکه از سوی دیگر، مجوز افزایش حداکثر ۲۰ درصد، صرف‌برای اینترنت تلفن همراه، از مراجع مربوط دریافت شد. بنابر این هر گونه تخلف اپراتورهای تلفن همراه از میزان افزایش مجاز توسط سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی ردصوبامتخلفان برخورد می‌شود. بر همین اساس مشترکان تلفن همراه در صورت مشاهده تخلفات تعرفه‌ای می‌توانند موضوع را از طریق تماس با شماره ۱۹۵ گزارش کنند. افزایش تعرفه اینترنت را می‌توان نتیجه‌ای از رشد هزینه‌ها، تورم و نیاز به توسعه زیرساخت‌های ارتباطی دانست که مهم‌ترین هدف ایجاد امکان سرمایه‌گذاری بیشتر برای حفظ ایاری و ارتقای کیفیت خدمات است. با این وجود، چالش و سوال اصلی در این مقطع آن است که این افزایش قیمت چقدر و چه زمانی منجر به بهبود محسوس در کیفیت و سرعت اینترنت خواهد شد؟ عضو هیات‌رئیس مجلس معتقد است افزایش تعرفه اینترنت توجیه‌پذیر نیست و ختما مجلس موضوع افزایش تعرفه اینترنت را پیگیری می‌کند. این مقام مسئول تأکید می‌کند اینترنت ارزان نیست؛ اگر درآمد مردم بر اساس نرخ دلار باشد یعنی درآمدی هم‌وزن سایر کشورها داشته باشند، آن‌گاه این افزایش قیمت‌ها معنا پیدا می‌کند؛ بنابراین نباید همه هزینه‌ها از جیب مردم پرداخت شود.

سفید و ابراز علاقه‌مندی ترامپ به سرمایه‌گذاری میلیاردی در این منطقه، به نظر می‌رسد کشورهایی مانند قزاقستان تمایل بیشتری به همکاری و اجرای طرح‌های بین‌المللی نشان می‌دهند. در این میان، ایران که در گذشته پروژه‌های راهبردی در منطقه تعریف کرده بود، اکنون به نظر می‌رسد از این رقابت عقب مانده است. وی افزود: پس از فروپاشی شوروی در سال ۱۹۹۱ میلادی، رقابت‌های شدیدی بین شرکت‌های نفتی بین‌المللی از جمله روسیه، آمریکا، چین و اروپا برای سرمایه‌گذاری در حوزه دریای کاسپین-خزر آغاز شد. ایران نیز در آن زمان سیاست دیپلماسی انرژی را تعریف کرد و پروژه‌هایی مانند امتزاج نفت خام آسیای مرکزی در بندر نکا و پالایشگاه‌های تهران و تبریز را اجرایی کرد. همچنین، ساخت دکل‌های حفاری و سکوهای نیمه‌شناور برای فعالیت در آب‌های عمیق در دستور کار قرار گرفت. اما متأسفانه، بسیاری از این پروژه‌ها به دلیل تغییر اولویت‌ها و تمرکز دولت بر مسائل هسته‌ای، مسکوت ماندند. این کارشناس

گروه اقتصادی: یک کارشناس حوزه انرژی گفت: اگر ایران بتواند برنامه‌ریزی بلندمدت و شفاف‌ی را در پیش گیرد و با کشورهای منطقه و شرکتهای بین‌المللی همکاری کند، می‌تواند دوباره به یکی از بازیگران اصلی در حوزه انرژی در این حوزه تبدیل شود. اما این امر نیازمند تعریف استراتژی‌های جدید و اجرای پروژه‌های بزرگ در حوزه نفت و گاز است. محمود خاقانی در گفت‌وگو با ایلنا، درباره اهمیت انرژی خزر و نقش قدرت‌های منطقه‌ای در این حوزه اظهار داشت: با توجه به نشست اخیر سران دولت‌های آسیای مرکزی در کاخ

کارگران، کیفیت را از سبد مصرفی خود حذف کردند

سفره آنان حذف شده است. فتاحی ضمن اشاره به مشکلات معیشتی کارگران افزود: اقساط بلندمدت و سنگین مربوط به تأمین ودیعه مسکن، خرید اقلام ضروری و هزینه‌های روزمره، باعث شده بسیاری از کارگران در تأمین معاش خود با مشکل جدی مواجه باشند. اکثر آنان مجبورند بخشی از حقوق ناچیزشان را برای پرداخت اقساط بانکی یا قرض دوستان و آشنایان صرف کنند و پس از آن دیگر چیزی برای مخارج غذایی باقی نمی‌ماند.

• شکاف درآمدز هینه معیشت

بر اساس برآوردهای صورت گرفته، هزینه ماهانه سبد معیشت خانوار کارگری به بیش از ۵ میلیون تومان رسیده است؛ در حالی که درآمد متوسط کارگران، حتی در بهترین حالت، بین ۱۲ تا ۱۵ میلیون تومان است. این شکاف عمیق میان هزینه و درآمد، عملاً امکان تأمین زندگی عادی را از کارگران سلب کرده‌است. فتاحی تأکید کرد: کارگران در زندگی روزمره خود مانند‌اند. بسیاری از آن‌ها نه تنها از پس هزینه خوراک و پوشاک بر نمی‌آیند، بلکه توان پرداخت اجاره خانه، قبوض خدماتی و هزینه‌های درمائی را نیز ندارند. افزایش نوسانات

اختلاف فاحشی بر پنج ایرانی دارند. وی افزود: همین وضعیت درباره حیوانات نیز مشاهده می‌شود. کارگران دیگر توان خرید لوبیا، نخ‌ود و عدس ایرانی را ندارند و ناچار به خرید حیوانات خارجی شده‌اند که معمولاً دیریز، ناپز یا بی کیفیت هستند. این تغییرات آرام و تدریجی، به‌طور مستقیم بر سلامت تغذیه‌ای این قشر اثر می‌گذارد. به گفته فتاحی، کارگران دیگر قدرت انتخاب میوه‌های مرغوب و صیفی جات سورت‌شده را ندارند. بیشتر کارگران برای صرفه‌جویی در هزینه‌ها، میوه‌هایی را خریداری می‌کنند که پیش از مرحله سورت (جداسازی بر اساس کیفیت و اندازه) هستند؛ میوه‌هایی که ارزان‌تر اما دارای خرابی، لکه یا کیفیت پایین‌اند. این در حالی است که در سال‌های گذشته، حتی خانواده‌های کارگری سعی داشتند به سهمی اندک از میوه تازه را در سبد غذایی خود حفظ کنند. به گفته این کارشناس، دیگر کمتر دیده می‌شود کارگری به دنبال غذای شیک یا سفره‌رنگین باشد. کارگران امروز فقط به دنبال سیر کردن شکم خانواده‌اند. محصولات نسبتاً لوکس مانند گوشت گوسفندی، لبنیات پرچرب، آب‌میوه‌های طبیعی یا حتی برخی خوراک‌های سنتی مغذی به‌طور کامل از